

Brussel, september 2011

Nee tegen strenge besparingen! Ja tegen een rechtvaardige belasting van alle inkomsten

ACV-eisen inzake fiscaliteit

Fiscaliteit ten dienste van sol

Sommigen dromen van een wereld zonder belastingen en zonder sociale bijdragen. Stel je die wereld eens voor: onderwijs, gezondheidszorg en collectieve voorzieningen (kinderdagverblijven, sportinfrastructuur, rusthuizen, ...), openbaar vervoer, enz. worden niet meer gefinancierd door de collectiviteit. In zo'n wereld zouden al die zaken geprivatiseerd zijn en aangeboden worden tegen kostprijs. Ze zouden dus veel duurder zijn. Zeer snel zouden we een geneeskunde, een onderwijs, een cultuur, enz. met twee snelheden zien ontstaan. Degelijke diensten zouden enkel weggelegd zijn voor de rijken en hele bevolkingsgroepen zouden aan hun lot worden overgelaten. In een wereld zonder belastingen en zonder sociale bijdragen zou de toegang tot scholen of universiteiten, onderzoek en opleiding, cultuur, openbaar vervoer, sociale zekerheid, pensioenen, enz. niet meer gewaarborgd zijn. Tegelijkertijd zou het voortbestaan van diensten voor zieken, ouderen, invaliden of werklozen niet meer verzekerd zijn.

Geen enkel solidair samenlevingsproject kan om rechtvaardige fiscale voorstellen heen. Over fiscaliteit praten betekent voor het ACV: praten over de toegang tot collectieve diensten (openbare of privé-), maar het ook hebben over de bijdrage van de werknemers, de werkgevers en het kapitaal om deze diensten te ontwikkelen. Het gebrek aan transparantie van het fiscale systeem verhindert de burgers om deze essentiële functie te zien. De burgers voelen zich verre van gelijk voor de belasting. Ze voelen goed aan dat niet iedereen in verhouding tot zijn inkomen bijdraagt tot de financiering van collectieve diensten en dat het niet noodzakelijk de rijksten zijn die de zwaarste lasten dragen voor de financiering van collectieve diensten.

Komen tot een rechtvaardige fiscaliteit is al lang een prioriteit voor het ACV. Tijdens ons laatste congres in oktober 2010 hebben we ons engagement ten aanzien van een solidaire visie op belasting bekrachtigd. Dat veronderstelt eerst en vooral een juiste inning van de belasting, wat nu niet altijd het geval is.

Het ACV onderscheidt vijf knelpunten, vijf belangrijke spanningsvelden inzake fiscaliteit:

1. Inkomsten uit kapitaal zijn de voornaamste inkomsten voor de Belgische economie, maar de belasting wordt voornamelijk geheven op inkomsten uit arbeid.
2. Het verschil tussen de belasting die de grote ondernemingen in theorie moeten betalen en de werkelijk door de staat geïnde belasting is groot: de grote ondernemingen ontsnappen ruimschoots aan de belasting.

idariteit

3. Groene fiscaliteit is geen mirakeloplossing, maar ze draagt efficiënt bij tot gedragswijzigingen. Ze is echter niet voldoende ontwikkeld.
4. De fiscale administratie versterken is een uitgave... die veel kan opleveren door beter te strijden tegen fiscale fraude. De administratie is er echter slecht aan toe.
5. De Europese Unie heeft een ruime markt ontwikkeld en staat voor een betere governance, gebaseerd op meer stiptheid en transparantie. Toch zien we een groot gebrek aan strijdlust op het vlak van fiscaliteit.

Het ACV heeft de verschillende spanningsvelden geanalyseerd en op basis daarvan concrete eisen opgesteld voor een rechtvaardiger en progressieve inning van de belasting en een betere herverdeling:

1. Een betere progressiviteit van de belasting;
2. De zwaarste bijdragen laten dragen door de zwaarste schouders en daartoe:
 - Inkomsten uit kapitaal en financiële stromen doeltreffend belasten;
 - De vennootschapsbelasting herzien;
 - De onrechtmatige verschuiving van personenbelasting naar vennootschapsbelasting voorkomen;
 - Fiscale fraude resoluut bestrijden.
3. Een sociaalrechtvaardige ecofiscaliteit bepalen;
4. De fiscale administratie versterken;
5. Fiscaliteit op Europees en internationaal niveau op elkaar afstemmen dankzij een grotere fiscale strijdlust.

Voor meer info, opmerkingen of suggesties neem je contact op met de studiedienst van het ACV: Muriel Ruol (mrul@acv-csc.be) of Koen Meesters (kmeesters@acv-csc.be)

Luc Cortebeek
Voorzitter

Claude Rolin
Algemeen Secretaris

INLEIDING

Belastingen vormen de voornaamste bron van financiering van de staat.

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen directe en indirecte belastingen.

- Bij de directe belastingen vind je op de eerste plaats de personenbelasting (PB), nadien de belasting op de vennootschapswinst.
- Indirecte belastingen (o.a. btw en accijnzen) zorgen voor minder inkomsten, maar hun bijdrage is toch behoorlijk.

In een democratische en solidaire maatschappij is de progressiviteit van de belasting (d.w.z. belastingen betalen in verhouding tot het inkomen: minder belastingen voor kleine inkomens en meer voor grote inkomens) een essentieel principe.

Diverse mechanismen, waaronder bepaalde wettelijke, brengen die progressiviteit in het gedrang.

Als we de fiscaliteit in haar geheel bekijken, stellen we vast dat arbeid de voornaamste bron van het staatsbudget is, rechtstreeks (sociale zekerheid plus personenbelasting) en onrechtstreeks (accijnzen en btw). Kapitaal ontsnapt daarentegen grotendeels aan de fiscaliteit. De grote ondernemingen, grote fortuinen dragen minder bij dan ze zouden moeten aan de collectieve diensten waarvan ze evenzeer gebruik maken als de andere gebruikers.

Bovendien doet de staat er niet alles aan om die situatie recht te trekken. Het gaat niet goed met de fiscale administratie en het inspectieapparaat beschikt niet over alle nodige middelen om de strijd aan te gaan tegen de fiscale fraude.

Tot slot laat Europa vreemd genoeg ook niet genoeg strijdlust zien, terwijl haar voornaamste discours gaat over de nood aan stiptheid....

Het is dus interessant om zich over de diverse spanningsvelden te buigen en er concrete eisen uit af te leiden.

EERSTE SPANNINGSVELD:

inkomsten uit arbeid worden meer belast terwijl
inkomsten uit kapitaal de kern van de economie vormen.

De PB

De personenbelasting (PB) is een *persoonlijke belasting* (of je gehuwd, gescheiden, ongehuwd of wettelijk samenwonend,... bent, maakt niet uit) die geheven wordt op alle inkomsten van het belastbare tijdsperk.

De personenbelasting is een *progressieve belasting*: het belastingtarief stijgt naarmate het belastbaar inkomen groter wordt. Wie meer bezit kan ook hogere lasten dragen en levert een grotere bijdrage aan de gemeenschap waarvan hij deel uitmaakt.

Het beginsel heeft te lijden onder uitzonderingen die het opmerkelijk verzwakken:

- Bepaalde inkomens hoeven niet te worden aangegeven en de wet houdt ze uit het progressieve belastingstelsel. Dat is bijvoorbeeld het geval voor roerende inkomens (dividenden, rentes, interesten, etc.) die een groot deel uitmaken van de inkomens van de rijksten;
- Het hoogste belastingtarief werd bovendien onlangs op 50% gebracht. In combinatie met de gescheiden berekening van de inkomens van getrouwde of samenwonende personen en met de indexering van de belastingsschalen heeft deze maatregel de fiscale druk doen dalen, in het bijzonder die op de hoogste inkomens. De hoogste belastingtarieven werden geschrapt en ook voor hen is decumul het voordeligst.
- Tot slot geven niet alle belastingplichtigen hun inkomsten correct aan. Sommige "valsspellers", die hun geld in het buitenland hadden "gezwart", hebben dat geld dankzij de voor hen zeer gunstige fiscale amnestiemaatregelen terug naar België kunnen halen.

Als we de lasten op alle inkomens vergelijken, stellen we vast dat 20% van de Belgen 50% van de inkomens binnenhalen, maar dat bij de personenbelasting maar 14% van de belastingplichtigen een belastingtarief boven de 30% heeft. Daar wringt het schoentje....

Wat is de respectieve participatie van de huishoudens?

België Inkomens- decielen	Inkomen- per jaar (in €),	% Totaal belastbaar netto – inkomen	Totale belasting (in €)	In % belas- ting van de totaal betaalde belasting	Gemiddelde aanslagvoet (in %)
1	< 4.579	0,66 %	15.034	0 %	0
2	< 9.981	3,23 %	66.279.905	0,2 %	1,4
3	< 12.417	4,54 %	143.811.121	0,4 %	2,10
4	< 15.407	5,59 %	622.677.356	1,8 %	7,5
5	< 18.833	6,90 %	1.278.031.861	3,7 %	12,5
6	< 22.558	8,32%	2.222.581.177	6,4 %	18
7	< 27.405	9,99 %	3.118.419.961	9,0 %	21
8	< 35.495	12,5 %	4.467.306.295	12,9 %	24
9	< 50.046	16,86 %	6.825.777.153	19,7 %	27,2
10	> 50.046	31,85 %	15.969.485.194	46,0 %	33,6

[Cijfers Statbel voor 2007]

We moeten voorzichtig omgaan met zulke cijfers, maar ze laten ons wel goed zien wie wat verdient en wie wat betaalt.

Elk van de tien decielen vertegenwoordigt 10% van de Belgische huishoudens.

- Het hoogste (deciel 10) geeft samen 31,85% van de inkomsten aan. Het gaat om personen die meer dan 50.646 euro verdienen, na sociale afhoudingen en allerhande toegestane aftrekken op het inkomen. Op een inkomen van ongeveer 60.000 euro stort zo'n belastingplichtige ongeveer 20.000 euro aan de belastingen met een gemiddelde aanslagvoet van 33,6%. Dat jaar houdt hij ongeveer 40.000 euro over.
- een belastingplichtige die tot deciel 7 behoort, heeft dat jaar ongeveer 26.000 euro verdiend, na sociale afhoudingen en allerhande toegestane aftrekken op het inkomen. Hij moet ongeveer 5.460 euro belastingen betalen, of ongeveer 10% van zijn belastbaar netto inkomen en houdt ongeveer 20.000 euro over.
- Een belastingbetaler van deciel 5 verdient ongeveer 15.500 euro in een jaar, na sociale afhoudingen en allerhande toegestane aftrekken op het inkomen. Hij moet ongeveer 6,9% van zijn belastbaar netto inkomen betalen en houdt ongeveer 13.563 euro over.

In het eerste voorbeeld stort de belastingbetaler ongeveer een derde van zijn inkomen aan de belastingen, de tweede een vijfde en de derde een achtste van zijn inkomen. De belastingbetaler uit het eerste voorbeeld houdt ondanks alles toch een inkomen over dat twee keer hoger ligt dan die uit het tweede voorbeeld, die nog een inkomen overhoudt dat 40% hoger ligt dan die uit het laatste voorbeeld.

Merk op dat we deze gegevens slechts met veel vertraging kennen (de recentste gegevens dateren van 2007, terwijl we al 2011 zijn!).

Belastingen op consumptie

Naast de PB op het inkomen (*directe belastingen*) zijn er belastingen op consumptie (indirecte belastingen). Zo zijn er accijnzen en btw (belasting op de toegevoegde waarde).

In België hebben we een eerder hoog tarief, met een beperkte grondslag⁽¹⁾. Dikwijls is er sprake van de tarieven te verhogen en dat zou kunnen zonder te prijzen van de Belgische producten te veel de hoogte in te jagen. Toch zijn de btw en de andere indirecte belastingen sociaal onrechtvaardig : ze treffen meer de huishoudens met een laag inkomen dan die met met een hoog inkomen. Iedereen moet voedingsmiddelen kopen, maar niet iedereen vertrekt met het vliegtuig op vakantie.

Een denkspoor bestaat erin de btw op luxeproducten te verhogen en de producten te sparen die mensen met een laag inkomen dagelijks nodig hebben. Voorbeelden : brood – een basisproduct, onderworpen aan een btw van 6 %, vliegtuigreizen, ...

Besluit: loon wordt te zwaar belast in vergelijking met kapitaal en de fiscale lasten zijn slecht verdeeld. Toch is het aandeel van de lonen in de totale rijkdom geproduceerd in het land (bbp) de laatste dertig jaar steeds verder gekrompen, terwijl de financiële activa van particulieren bleven toenemen. De progressiviteit en het principe dat iedereen bijdraagt volgens zijn inkomen komen in het gedrang.

(1) Veel mensen hoeven geen btw te betalen, met name de vrije beroepen.

TWEEDE SPANNINGSVELD:

Het verschil tussen de belastingen die vennootschappen, met name de grote ondernemingen, in theorie moeten betalen en de belasting die de staat reëel ontvangt is groot.

In de staatsbegroting van 2010 zijn de fiscale en parafiscale inkomsten goed voor 43,3% van het bbp. De inkomsten uit arbeid (personenbelasting en sociale bijdragen) alleen al zijn goed voor 25,9% van deze inkomsten, terwijl de vennootschapsbelasting slechts 2,8% vertegenwoordigt.

De vennootschapsbelasting is echter ook een vermogensbelasting, omdat het gaat om een taks op de winst van een vennootschap. Als gevolg van een reeks maatregelen wordt deze belasting echter steeds lager :

Daling van de belastingtarieven:

In 2002 werd de vennootschapsbelasting drastisch verminderd, van 40,2% (39% verhoogd met een aanvullende crisisbijdrage van 3%) naar **33,99%** (33% verhoogd met een aanvullende crisisbijdrage van 3%), maar dit nominale tarief van 33,99 % is zeer theoretisch.

Volgens het Rekenhof bracht deze hervorming de begroting niet in gevaar. Toch blijft omzichtigheid geboden, want uit de analyses blijkt dat de cijfers sterk variëren: volgens sommige kostte de hervorming 150 miljoen euro, volgens andere bracht ze 500 miljoen euro op.

Notionele intreestaftek:

Als gevolg van deze maatregel in combinatie met de daling van de vennootschapsbelasting in 2002 bedraagt het reële belastingtarief voor bedrijven nog slechts ongeveer 25%!

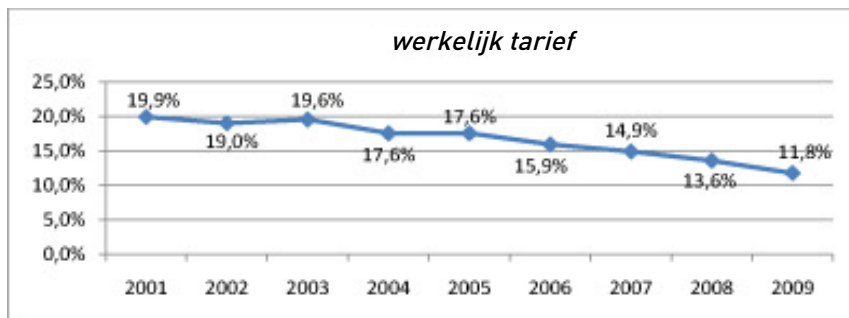
- De notionele intreestaftek is een aftrek die een bedrijf krijgt wanneer het zijn eigen vermogen gebruikt voor investeringen in plaats van te lenen. Jaarlijks kan een bedrijf een fictieve kost van ongeveer 3% van het eigen vermogen aftrekken van zijn belastinggrondslag.
- Een enorme kost zonder bewezen return : dankzij de notionele intreestaftek kregen de bedrijven een budgettair voordeel dat kan oplopen tot bijna 700 miljoen euro netto (bijna 10 miljard euro bruto). Dit kost de staatskas een fortuin, omdat dit in de begroting niet wordt gecompenseerd door andere inkomsten.

Ze biedt evenmin garanties dat bedrijven zich in België komen vestigen. Het beloofde terugverdieneffect was dat de maatregel banen zou scheppen. Dit is echter allesbehalve zeker. De maatregel was eerder gericht op kapitaalintensieve dan op arbeidsintensieve bedrijven! Volgens de Nationale Bank werden er tot nu toe 3.000 banen gecreëerd. Als we zien wat dit de staat kost, worden deze banen erg duur betaald. Een baan die wordt gecreëerd via notionele intreftrek kost meer dan 233.000 euro.

Resultaten : de vennootschapsbelasting is in vrije val

Onlangs maakte de minister van Financiën de laatste cijfers bekend van het reële gemiddelde belastingtarief voor de ondernemingen in de periode 2001-2009. Daaruit blijkt dat de ondernemingen sinds 2001 onder de 33,99% zitten. Het reële tarief bedroeg slechts 59% van het theoretische tarief. Sindsdien is de situatie er enkel maar op verslechterd:

De laatste gekende cijfers tonen een gemiddeld reëel tarief van slechts **11,8%**, wat slechts 35% is van het theoretische tarief. De cijfers waren nog nooit zo laag! Hoe durft men dan nog te beweren dat België de ondernemingen zwaar belast?

Conclusie : De vennootschapsbelasting is verwikkeld in een race to the bottom. De grote ondernemingen ontsnappen grotendeels aan de belasting ! De notionele intreftrek is een fictieve interest ... met een fictief rendement ! Men kan de vennootschapsbelasting niet blijven gebruiken om investeren in België gemakkelijker te maken zonder in ruil daarvoor voorwaarden te stellen aan de bedrijven. Anders zal de vennootschapsbelasting op termijn geen enkele rol meer spelen in het aanbrengen van inkomsten voor de staat en ook geen herverdelende rol meer spelen.

Het ACV is voorstander van een onderlinge afstemming van de vennootschapsbelasting binnen de Europese Unie om de fiscale concurrentie tussen de lidstaten te verminderen.

DERDE SPANNINGSVELD :

Groene fiscaliteit draagt doeltreffend bij tot gedragswijziging. Ze is echter beperkt uitgebouwd in ons land.

Groene fiscaliteit is geen wondermiddel, maar is een doeltreffend instrument voor gedragswijziging. Hoewel België een hoge verplichte globale belastingvoet heeft in vergelijking met de andere Europese landen, zijn de inkomsten uit de milieutaksen relatief laag in ons land: 2,2% van het bbp in 2006, tegenover een Europees gemiddelde van 2,6%. **België staat op rang 23 van de 27.**

België bengelt achterop

België bengelt dus achterop. Met zijn 2,2% staat België ver achter buurland Nederland dat 2de staat met een belastingvoet van 4,1% en zeer ver achter Denemarken waar de milieutaksen 6% van het bbp bedragen.

De hoofdreden waarom de ecofiscaliteit relatief minder gebruikt wordt in België is het feit dat energie onvoldoende belast wordt. Qua energiebelasting is België de 24ste op 27 landen van de Europese Unie. Laten we er wel rekening mee houden dat volgens de Europese statistieken de brandstoffen geen verkeersbelastingen maar belastingen op energie zijn. De buurlanden hebben vaak accijnstarieven die hoger zijn (en soms aanzienlijk hoger) dan in België, behalve voor sommige vectoren (aardgas, steenkool en elektriciteit) waarvan het privégebruik niet wordt belast in bepaalde landen van de EU (zoals bv. Frankrijk).

Dit debat over de energieprijzen in België brengt ons bij het debat over de nood om de energieprijzen te beheersen om de inflatie in bedwang te houden.

Het verschil in impliciete aanslagvoet is dus grotendeels te wijten aan een verschil in de belastingtarieven en aan de relatieve evolutie van de energieprijzen in België in vergelijking met de buurlanden die dit verschil niet compenseert.

*Componenten van de milieufiscaliteit
(% van het BBP in 2006)*

	Energie	Transport	Vervuiling en hulpbronnen
Belgie	1,4	0,6	0,2
Rangschikking van Belgie	24	10	8
Duitsland	2,0	0,4	0
Frankrijk	1,6	0,6	0,1
Luxemburg	2,5	0,1	0,0
Nederland	2,1	1,4	0,6
Verenigd Koninkrijk	1,9	0,5	0,1
Denemarken	2,2	2,2	1,5
Finland	1,8	1,1	0,1
Zweden	2,3	0,4	0,1
Gemiddelde EU27	1,9	0,7	0,2
Gemiddelde eurozone	1,8	0,8	0,1

Bron: Europese Commissie 2008

Compenserende maatregelen

1) Voor de burgers

Er bestaat dus een voedingsbodem voor maatregelen in het kader van groene fiscaliteit in ons land. We weten dat taksen op het verbruik van de natuurlijke hulpbronnen een globaal « regressief » effect hebben, omdat ze de lage inkomens sterker treffen dan de hoge inkomens. Om het herverdelende karakter van de belasting te vrijwaren, moet ecofiscaliteit gepaard gaan met compenserende maatregelen.

Zo zou het mogelijk moeten zijn om:

- iedereen een forfaitaire premie of een belastingkrediet toe te kennen. Door de forfaitaire vorm heeft dergelijke compensatie een sociale inslag (hoger bedrag voor de lagere inkomens) en toegang tot energie voor iedereen. Bovendien kan op die manier overconsumptie van de natuurlijke hulpbronnen worden vermeden.
- steunmaatregelen te treffen om de laagste inkomens te helpen hun energieverbruik duurzaam te verlagen op het vlak van huisvesting en transport.

2) Voor de sectoren

Groene fiscaliteit moet ook gepaard gaan met compenserende maatregelen in de sectoren. De sectorale realiteit is zeer verschillend en vergt specifieke maatregelen (tijdelijke vrijstellingen, andere belastingverlagingen, enz.) om te komen tot een stelsel van rechtvaardig verdeelde groene fiscaliteit.

Conclusie : Ecofiscaliteit is een interessante piste die in ons land moet worden gevolgd. We moeten echter voorzichtigheid aan de dag leggen, want zorgen voor de financiering van de gemeenschap, het milieu beschermen en waken over het welzijn van de werknemers zijn drie doelstellingen die niet steeds met elkaar te verzoenen zijn

VIERDE SPANNINGSVELD:

De fiscale administratie versterken betekent een uitgave... die veel kan opbrengen doordat hiermee de strijd tegen belastingfraude kan worden opgevoerd; de administratie is er echter slecht aan toe.

Verschillende studies geven aan dat het om 18 à 21% van de totale fiscale ontvangsten zou gaan, belastingontwijking en belastingontduiking samen! Bovendien had de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) het aandeel zwartwerk in ons land nog op 17,9 procent van het bruto binnenlands product (bbp) geschat. De Nationale Bank houdt het op 3,8 procent van het bbp. De omvang van die fraude is zeer moeilijk correct in te schatten maar ze is wel de oorzaak van belangrijke inkomstenverliezen voor de staatskas, dus voor de financiering van de collectieve diensten.

Belastingfraude betekent dat iemand de belastingen ontduikt en geen belastingen, of te weinig belastingen betaalt omdat hij de regels niet volgt en de bestaande wetten niet respecteert.

De fraudebestrijding opdrijven

De laatste jaren werd heel wat vooruitgang geboekt op het vlak van fraudebestrijding:

- Op politiek vlak: De afgevaardigden die zetelen in de Kamercommissie voor de strijd tegen de grote fiscale fraude hebben 108 aanbevelingen gedaan. Sommige van die maatregelen (bv. Afschaffen van het bankgeheim, eenvoudiger maken van de strafprocedure) zijn absoluut noodzakelijk voor een eerlijkere belastingheffing. Het **ACV steunt deze voorstellen** en waakt erover dat ze gerealiseerd worden.
- In de administratie: door een meer gerichte controle werden de kasgeldvennootschappen (frauduleuze constructie met vennootschappen) bestreden via knipperlichten en kruising van gegevensbanken. De eerste resultaten en de beperkte gegevens waar we over beschikken, lijken positief. Ook onderzoeken bij tandartsen en telefoonwinkels zijn zonder meer succesvol.

Het ACV vraagt om deze controles te intensifiëren.

De eerste resultaten van datamining (het kruisen van gegevensbanken) zijn hoopvol. Men moet hier wel permanent in het oog houden dat de gegevensbanken niet perfect zijn. Bijsturing blijft nodig. Bovendien moet men er voor zorgen dat in al die projecten mensen en middelen ermee moeten kunnen werken. En daar wringt de schoen.

De fiscaliteit en justitie beter op elkaar afstemmen vormt een van de prioriteiten van de komende jaren.

De fiscale administratie is er slecht aan toe

De fiscale administratie speelt een essentiële rol. Een van de belangrijkste schakels in een rechtvaardig belastingsysteem is de administratie die de belastingen int en de belastingbetaler die niet aan zijn plicht voldoet op de vingers tikt.

De administratie ploegt voort. Helaas is het moeilijk werken met veel stenen in de akker.

1) Een nutteloze hervorming

De hervorming van de administratie leek best verdedigbaar. In 2006 was het eindelijk zo ver, Coperfin was geboren. De administratie kon lange tijd haar doelstellingen niet vervullen door slecht gestructureerde diensten, vaak overgelaten aan hun lot, met een tekort aan opgeleid personeel. Fiscalisten bij financiën moeten wel zeer gemotiveerd zijn om er te blijven werken. In de privésector kan men met de opgebouwde kennis vaak meer geld verdienen en krijgt men met minder problemen inzake vorming en werkmiddelen af te rekenen!

In 2011 hebben de 4 grootste accountantsbedrijven en bureaus voor financiële analyse aangekondigd dat ze 1500 fiscalisten zouden aanwerven.

Wanneer zal er een grootschalige aanwerving van deskundigen door de fiscale administratie plaatsvinden?

Het ACV wenst dat de FOD Financiën zijn rol als belastingininner ten volle kan uitoe-fenen.

2) Het effect van de informatisering

In de laatste tien jaar heeft men een inhaaloefening gedaan in de informatisering van financiën. Bij de administratie werden kosten noch moeite gespaard: de kostprijs loopt op tot gemiddeld 120 miljoen euro per jaar. De situatie op het werkveld is echter dat deze ofwel slecht verdeeld worden, ofwel meermaals geteld worden.

Tax-On-Web, het elektronische aangiftesysteem van de personenbelasting, is een grote informaticasprong voorwaarts. Het ACV is evenwel er bijvoorbeeld geen voorstander van extra financiële stimulansen voor wie zijn aangifte doet via tax-on-web. Wie geen (snelle) internetverbinding, geschikte PC of voldoende ICT-kennis heeft, mag hiervoor niet afgestraft worden.

Tax-on-web, en andere nieuwe informaticatools, moeten de werklast van de ambtenaren verminderen zodat ze hun krachten beter kunnen inzetten voor controle en nazorg van de aanslagen. Dat gebeurt in sommige diensten, maar zeker niet overall.

De belastingplichtige moet uiteindelijk ook van deze evoluties kunnen profiteren, zoals de vooringevulde belastingaangifte.

Conclusie : De fiscale administratie is een belangrijke schakel in een rechtvaardige belastinginning. Daarvoor moet er een duidelijke en doeltreffende structuur zijn, genoeg middelen (die bovendien goed moeten worden verdeeld) en voldoende, opgeleid, personeel. Door de innovatie zouden de ambtenaren van Financiën hun krachten beter kunnen inzetten op de controle van de aanslagen. Door de aangiften toegankelijker te maken voor iedereen, zou dit ook een voordeel zijn voor de belastingplichtigen.

VIJFDE SPANNINGSVELD :

De Europese Unie heeft een uitgestrekte goederen- en dienstenmarkt uitgebouwd. Vandaag staat ze een betere governance voor, met meer bezuinigingen en transparantie als kernwoorden. Fiscaal gezien is haar invloed echter beperkt en het valt ons op hoe weinig strijdlustig ze wel is.

Anders dan de meeste overheden (gemeenten, gewesten, staten) beschikt de Europese Unie niet over een eigen fiscaliteit. De EU ontvangt bijdragen uit de lidstaten.

Op fiscaal terrein, net als op andere terreinen, heeft Europa de bevoegdheden die de lidstaten haar toevertrouwen:

- Inzake *indirecte belastingen* (accijnzen, btw) heeft Europa reële bevoegdheden. De Europese Unie legt de sokkel vast van de minimale accijnzen, alsook de uitzonderingen en vrijstellingen. De EU heeft ruime bevoegdheden m.b.t. de Belasting op de Toegevoegde Waarde, vooral wat betreft de bepaling van de grondslag, de toepassing van lagere tarieven op bepaalde goederen en diensten, enz. De lidstaten zijn vrij hun normaal tarief hoger te leggen dan 15% (21% in België) en hun verlaagd tarief tussen 5 en 9% vast te stellen (6% in België).
- Op grond van de "Europese markt" is de EU bevoegd voor de *douanerechten* op de invoer van bepaalde goederen uit landen van buiten de EU. De hoogte van de douanerechten wordt bepaald op grond van mondiale besprekingen in het kader van de WHO (Wereld Handelsorganisatie).
- De beleidsintegratie ten aanzien van de *inkomstenbelasting* is, daarentegen, tot nu toe beperkt, de spaarrichtlijn niet te na gesproken. Op het gebied van de inkomstenbelasting is het Europees optreden vooral bedoeld om mogelijke discriminatie te bestrijden en de voorwaarden te scheppen voor 'eerlijke concurrentie'.

In fiscale aangelegenheden dient de besluitvorming met eenparigheid van stemmen van de lidstaten te worden genomen. Daar kruipt tijd in. Het stelsel beschermt ons weliswaar tegen al te liberale beslissingen, maar zet tegelijkertijd een forse rem op progressieve fiscale projecten met betrekking tot de meest mobiele productiefactoren, met name kapitaal, ondernemingen, ...

Het ACV dringt aan op Europese fiscale instrumenten teneinde de fiscale concurrentie tussen staten te beperken.

Fiscale concurrentie

Fiscale concurrentie ontstaat wanneer een collectiviteit (bv. een staat...) maatregelen neemt in functie van beslissingen van zijn burens, en niet meer in functie van de eigen behoeftes en keuzes.

Politici doen steeds vaker mee aan dit opbod en stellen voor eigen land een lager tarief dan dat van de buurlanden voor.

Deze belastingconcurrentie ondermijnt de mogelijkheden van de staat (enkele miljarden euro's per jaar) om het budget van de Staat te spijzen en om de collectieve voorzieningen te financieren.

Europa heeft aan Professor Monti gevraagd om enkele voorstellen eens uit te lijnen om Europa concurrentiëler te maken door een eengemaakte markt. De Europese Commissie nam verschillende aanbevelingen over uit het Monti-rapport. Ze wil bijvoorbeeld een beter investeringsklimaat voor bedrijven, een aanpassing van de BTW – reglementering en een geconsolideerde belastingbasis. Deze voorstellen zijn er dus enkel op gericht het fiscale klimaat voor de ondernemingen te verbeteren. Ze hebben geenszins betrekking op sociale aspecten en de hindernissen waarop de werknemers stuiten in de eengemaakte markt. De Commissie beweert evenwel de eengemaakte markt te willen uitbouwen waarbij de belangen van de burgers worden gerespecteerd!

Het spreekt voor zich dat het ACV geen voorstander is van deze voorstellen, die allesbehalve opbouwend zijn voor een sterk en solidair Europa.

Belastingfraude en belastingparadijzen

Europa heeft een eerste stap in de goede richting gezet met de *Spaarrichtlijn* : hiermee wil men een informatie-uitwisseling opzetten, zodat elke lidstaat de spaargelden van niet-inwoners ook effectief zou belasten. België, Oostenrijk en Luxemburg zagen dit echter niet zitten. Vreemde spaarders zullen in deze landen een voorheffing (bronheffing zo je wil) betalen van 15%, vanaf 2008 20 %, en vanaf 2011 35 %. Drie vierde van die bronheffing moet dan weer worden doorgestort aan de woonstaat. Toch is die Spaarrichtlijn ondertussen aan herziening toe. Te veel achterpoortjes bestaan nog om die controle te omzeilen.

Ondertussen verhoogde de OESO, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, de druk op België. Toen België dreigde op een lijst met belastingparadijzen te belanden liet België zijn bankgeheim voor Europese burgers en sommige andere landen vallen en neemt het schoorvoetend deel aan dat informatie-uitwisselingsnet. **(Het gaat om een eerste stap. Het ACV vindt dat men verder moet gaan en het bankgeheim nergens meer mag worden ingeroepen.)**

Door de financiële crisis en enkele ophefmakende fraudeschandalen werd de strijd tegen de belastingparadijzen sterk opgedreven. Maar ergens bleef het voor een stuk bij spierballengerol. Een mooi voorbeeld is het volgende : Indien men transacties naar belastingparadijzen van meer dan € 100.000 (toch al een aanzienlijk bedrag) wil doen, dan moet men die aangeven aan de fiscus.

Financiële transacties

Eigenlijk is de financiële transactietaks een soort van opvolger van de Tobintaks (een algemene taks op valutahandel), maar ze gaat verder. Met de taks wil men speculatie tegengaan.

Ontwikkelingslanden en groei-economieën kwamen tijdens de financiële crisissen in de problemen toen investeerders veel geld in de munt van een land investeerden, maar het bij de eerste onraad weer wegtrokken. Financiële effecten worden opgeblazen, en daarom verschillen ze heel sterk van hun juiste, originele waarde. Een financiële transactietaks zou ertoe kunnen bijdragen dat kortetermijnspeculatie zal ontraden worden en zal kapitaalstromen afstemmen op de “reële economie” (en niet op de kapitaalstromen op zich). Meer en meer politici scharen zich achter het idee om een financiële transactietaks in te voeren: dat is het geval bij een aantal Europees afgevaardigden binnen de vereniging « Finance Watch ». Ze kregen de steun van een aantal regionale en nationale verkozenen van verschillende lidstaten uit de Europese Unie.

Het ACV is voorstander van een dergelijke taks op financiële transacties. Een taks van 0,05% kan wereldwijd 375 miljard euro opbrengen.

Conclusie : Europa heeft nog geen concrete maatregelen op touw gezet met het oog op een betere werking van de fiscaliteit en een rechtvaardige progressiviteit.

VOORSTELLEN VAN HET ACV VOOR BETERE BELASTINGEN

1. Een progressieve vermogensbelasting

Vermogensbelasting is een absolute voorwaarde om nauwkeuriger te belasten en efficiënter (dan het geval zou zijn met de klassieke manieren van taxatie):

- Nauwkeuriger, omdat sommige inkomens (bijvoorbeeld roerende inkomsten) door de vele vrijstellingen en hun bevrijdend karakter in België niet of nauwelijks belast worden;
- Efficiënter omdat vermogensbelasting meer kost aan de rijken en minder aan de armen.

Een vermogenskadaster

Om een eerlijke belasting mogelijk te maken moeten alle roerende en onroerende inkomsten van de burgers worden geregistreerd. En dat is mogelijk! Door de uitwisseling van informatie tussen lidstaten krijgt de Belgische fiscus een goed idee van de roerende en onroerende inkomsten van haar burgers.

Bovendien zijn de effecten aan toonder in 2014 verdwenen.

Bepaalde fiscale maatregelen moeten opnieuw onder de loep genomen worden:

- Een forfaitair bedrag toepassen voor het huwelijksquotiënt

Om de financiële draagkracht van gezinnen waarvan slechts één partner inkomen heeft te ondersteunen kent men een bedrag toe aan de andere partner die daar fictief op wordt belast, alsof het zijn of haar eigen inkomen was. Dat inkomen wordt dan niet meer bij de eerste partner belast. Vandaag is dat bedrag afhankelijk van de hoogte van het beroepsinkomen van de andere partner. **Als men dat bedrag forfaitair zou maken heeft iedereen een zelfde voordeel, zo zal ook dat voordeel een progressief effect hebben.**

- *De fiscale aftrekmogelijkheden herzien*

De laatste jaren zijn er steeds meer vormen van aftrek mogelijk. Deze aftrekmogelijkheden zijn vooral voordelig voor de hogere inkomens. Niet alleen omdat de afgetrokken bedragen natuurlijk veel hoger zijn, maar ook omdat de begunstigden van deze inkomens bovendien weten hoe ze die overvloed aan aftrekmogelijkheden het best kunnen aanwenden.

Het ACV eist een herziening van de fiscale aftrekmogelijkheden in functie van hun reële belang.

- *De fiscale aftrek voor kinderen ten laste verhogen en gelijktrekken*

Een voldoende hoge en gelijke aftrek geven, en herverdelend voor iedereen.

2. De vennootschapsbelasting herzien

Zowel de Europese Unie als de internationale instellingen hebben België gevraagd om prioritair werk te maken van de vermindering van de lasten op arbeid. Het IMF heeft al aangegeven dat om banen te creëren de inbreng van arbeid minder kostelijk moet worden gemaakt dan de inbreng van kapitaal. België doet echter net het omgekeerde! Hoog tijd om het proces te keren. We moeten dus:

Het systeem van notionele interesten herzien

Het ACV heeft nooit de volstrekte afschaffing gevraagd van de aftrekbaarheid van de notionele interesten. Het huidige mechanisme is echter niet houdbaar. Het moet herzien worden en de aftrekbaarheid moet gekoppeld worden aan duidelijke en precieze voorwaarden.

De onrechtmatige “overstap naar vennootschappen” verhinderen

Deze praktijk, vooral aangewend door zelfstandigen en vrije beroepen, bestaat erin inkomsten die in principe zouden moeten worden belast in de personenbelasting, aan te geven in de vennootschapsbelasting, waar een lager tarief geldt. Die overstap van een fiscaal stelsel naar een ander met andere tarieven is toegestaan in een bepaald aantal gevallen. Het moet dus strikter worden gecontroleerd.

Daartoe:

- moeten de verminderde tarieven voor kmo's in de vennootschapsbelasting worden afgeschaft;
- moet het verplichte minimumloon van bedrijfsleiders (als dat bestaat!) omhoog; Het vereiste minimumstartkapitaal voor een onderneming verhogen (wat het ook mogelijk maakt om het aantal faillissementen te verminderen). Vandaag is dit vereiste kapitaal 1 euro;
- De mogelijkheid onderzoeken om een personenbelasting te heffen op de winsten van vennootschappen zonder meerdere aandeelhouders.

3. Een groene en sociale fiscaliteit aanmoedigen

Fiscaliteit kan een doeltreffend middel zijn om aan te zetten tot meer respect voor het milieu en daarbij de zwakste inkomens te compenseren. Verschillende maatregelen zijn hiervoor nodig:

Een kilometerheffing voor vrachtwagens, in samenspraak met de buurlanden. Met voor vrachtwagens de mogelijkheid om het huidige eurovignet (forfait) om te zetten in een bijdrage per km.

De accijnzen op diesel en benzine beter op elkaar af te stemmen, mits een in de tijd gespreide toepassing en rekening houdend met eventuele toekomstige prijzensprongen.

Een heffing op vliegtickets, zowel nationaal als internationaal, en een heffing per tonkilometer voor de vracht, die ervoor zorgt dat de kosten van de CO²-uitstoot worden geïnternaliseerd.

Voor bedrijven: de brandstofkosten en leasing float opnemen in het stelsel van beperking van de aftrek van kosten gebonden aan CO² (aangepaste kostenaftrek).

De schrapping op termijn van het regime “dienstwagens” en vanaf nu:

- de bestaande regels beter toepassen en controleren;
- de in aanmerking genomen km dichterbij de werkelijk afgelegde km in de privé-sfeer brengen met (ten minste) het behoud van de vergoeding van de betrokken werknemers;
- de belasting op inverkeerstelling linken aan de CO²-uitstoot van voertuigen;

4. De fiscale administratie de nodige middelen geven om efficiënt te werken

Om een rechtvaardige fiscaliteit te kunnen invoeren, is een efficiënte administratie nodig.

De administratie moet een duidelijke visie uitwerken op aangifte, taxatie en controle; een uniformisering van de procedures.

Daarom moet men dringend

- duidelijk aangeven hoe men wil functioneren en moet men de kerntaken van de administratie zo snel mogelijk terug kunnen opnemen;

- de strategische diensten beter organiseren en bemannen;
- stoppen met het aanstellen van bijkomende managers. Er zijn genoeg leidinggevenden bij de fiscus, maar misschien zijn ze te weinig manager om de fiscus naar een hoger niveau te tillen.

De administratie moet ook beschikken over de nodige middelen om effectief en efficiënt te strijden tegen fiscale fraude.

Daarom moet er dringend:

- een veralgemening van de vereenvoudigde aangifte komen, waarin de gegevens die de fiscus via andere kanalen krijgt, reeds op voorhand zijn opgenomen;
- meer fiscale controles en een grotere pakkans door de obstakels voor een efficiënte controle weg te werken (belastingparadijzen, voortbestaan van het bankgeheim) en sterkere inspectiediensten;
- de invoering van een «uniek dossier van de belastingbetaler» die voor elke belastingbetaler de nodige gegevens verzamelt voor een correcte aangifte van de inkomsten;
- een correct rapporteringssysteem voor de vorderingen in de strijd tegen de fiscale fraude, dat het mogelijk maakt de juiste besluiten en maatregelen te nemen op beleidsvlak. Een duidelijk overzicht opstellen van bijkomende middelen binnengehaald dankzij deze strijd.

5. De Europese en internationale fiscale slagkracht verhogen

Een Europese fiscaliteit uitwerken

- Om de eigen uitgaven te kunnen opvangen, moet Europa *zijn eigen belastingen kunnen innen*. Dit impliceert een overdracht van de lidstaten naar de Europese Unie. Bijvoorbeeld een belastingheffing op de winsten van Europese vennootschappen, op bepaalde spaarinkomsten, enz.
- Europa moet ook de *fiscale concurrentie kunnen bestrijden* tussen de lidstaten, die niets liever lijken te doen dan stelsels uit te denken om elkaar fiscaal te concurreren. Wanneer die mechanismen te ver gaan, moet Europa ze kunnen afbouwen.
- Europa moet «*tariefmarges*» toepassen voor belastingen die het meeste gevoelig zijn aan belastingontwijking, met name voor de vennootschapsbelasting. Een *eengemaakte belastinggrondslag* moet leiden naar een eerlijkere belasting van vennootschappen in de lidstaten en een minimum verschuldigde belasting.

- België moet voortrekker zijn in het kader van de uitbreiding van de *Spaarrichtlijn*. Er ontsnappen immers nog veel financiële instrumenten aan de Spaarrichtlijn. Een voorbeeldje daarvan zijn spaarproducten in de vorm van levensverzekeringen.

Een financiële transactietaks (FTT)

Deze taks zou slechts in geringe mate betrekking hebben op investeringen op lange en middellange termijn. Doel is vooral gevaarlijke speculaties af te remmen. Met de taks zouden de millenniumontwikkelingsdoelstellingen kunnen worden gefinancierd net zoals de strijd tegen de klimaatverandering en de gevolgen hiervan en de strijd tegen armoede in Noord en Zuid.

Omdat de financiële wereld meer nog dan elders geconfronteerd wordt met globalisering, moeten er ook maatregelen worden getroffen op internationaal niveau. De FTT moet dus tot het internationale niveau worden uitgebreid met dezelfde financieringsdoelstelling.

Kortom, het ACV zal ook in de toekomst alle machtsniveaus blijven bestoken met deze eisen om ervoor te zorgen dat fiscaliteit steeds meer een instrument is van sociale rechtvaardigheid en een performant middel om de opdrachten van de staat te financieren.

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dotted lines.

